

Grupa docelowa:
uczniowie szkół podstawowych klasy I – III

Czas trwania:
1 – 2 godziny lekcyjne

Cele:

- ✓ Promocja podstawowych zasad higieny osobistej wśród najmłodszych uczniów w celu zapobiegania chorobom zakaźnym przenoszonym drogą kropelkową ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki **koronawirusa i grypy**, w tym: budowanie i wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk, nauczenie dzieci prawidłowego mycia rąk;
- ✓ Zachęcenie i zwrócenie uwagi na rolę szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania rozprzestrzeniania się wielu chorób zakaźnych;
- ✓ Zachęcenie dzieci do codziennej aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania;
- ✓ Rowijanie myślenia naukowego – umiejętności formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;

Metody pracy:

- ✓ asymilacji wiedzy – pogadanka, dyskusja;
- ✓ samodzielnego dochodzenia do wiedzy – klasyczna metoda problemowa, giełda pomysłów;
- ✓ praktyczna – metody ćwiczebne, metody realizacji zadań wytwórczych.

Materiały do lekcji:

- ✓ Sprzęt multimedialny (laptop, rzutnik)
- ✓ Kartka papieru A4 dla każdego ucznia
- ✓ Kawałek plasteliny dla każdego ucznia
- ✓ Linijka
- ✓ Około 250g zwykłego lub kolorowego piasku
- ✓ Ulotki, plakaty informacyjne

Podstawa programowa:*

"Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- 6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- 7) rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- 8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;

EDUKACJA Wczesnoszkolna

Do zadań szkoły w zakresie edukacji wczesnoszkolnej należy:

- 1) wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka przez organizowanie sytuacji edukacyjnych umożliwiających eksperymentowanie i nabywanie doświadczeń oraz poznawanie polisensoryczne, stymulujących jego rozwój we wszystkich obszarach: fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym;
- 3) wspieranie:
 - a) aktywności dziecka, kształtującej umiejętność korzystania z rozwijających się umysłowych procesów poznawczych, niezbędnych do tworzenia własnych wzorów zabawy, nauki i odpoczynku, (...)
- 7) organizacja zajęć:(...)
 - b) umożliwiających nabywanie doświadczeń poprzez zabawę, wykonywanie eksperymentów naukowych, eksplorację, przeprowadzanie badań, rozwiązywanie problemów w zakresie adekwatnym do możliwości i potrzeb rozwojowych na danym etapie oraz z uwzględnieniem indywidualnych możliwości każdego dziecka,

Cele kształcenia-wymagania ogólne

I. W zakresie fizycznego obszaru rozwoju uczeń osiąga: (...)

2. świadomość zdrowotną w zakresie higieny, pielęgnacji ciała, odżywiania się i trybu życia;(…)

IV. W zakresie poznawczego obszaru rozwoju uczeń osiąga:(…)

8. umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, społecznych i gospodarczych, wykonywania eksperymentów i doświadczeń, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń;

9. umiejętność rozumienia zależności pomiędzy składnikami środowiska przyrodniczego;(…)

Treści nauczania- wymagania szczegółowe(…)

IV. Edukacja przyrodnicza.

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego. Uczeń: (...)

6) planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych, tworzy notatki z obserwacji, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego; (...)

2. Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku. Uczeń:(…)

4) dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;"

Zgodnie z podstawą programową z 2017 roku.

Wiedza dla nauczyciela:

Bakterie reprezentują grupę mikroskopijnych jednokomórkowych organizmów o bardzo prostej budowie. Posiadają one bardzo różne formy, ale dominują kształt kulisty i postać pałeczki. Ich cechą charakterystyczną jest brak otoczki błonowej wokół jądra komórkowego. Następstwem tego jest m.in. bardzo szybki metabolizm, a w konsekwencji olbrzymie tempo rozmnażania się bakterii. Zdolność ta w połączeniu z niezwykłą wytrzymałością na takie czynniki jak bardzo wysoka albo bardzo niska temperatura, znaczne zasolenie, skrajne pH, brak pożywienia czy różnego rodzaju promieniowanie sprawia, że bakterie można napotkać niemal w każdym środowisku.

Bakterie rozmnażają się przez podział. Jak to się dzieje? Kiedy bakteria osiągnie właściwą wielkość, na powierzchni jej komórki pojawia się bruzda, która coraz bardziej się pogłębia, aż w końcu doprowadza do podziału na dwie równe komórki potomne. Owe bakterie rosną i znowu dochodzi do podziału, w wyniku którego powstają razem cztery komórki itd. Niezwykle szybkie tempo metabolizmu tych mikroorganizmów sprawia, że niektóre ich gatunki (np. *Escherichia coli*) dzielą się nawet co 20 minut. Oznacza to, że w czasie 16 godzin w sprzyjających warunkach z pojedynczej komórki może powstać ponad 65 tys. bakterii.

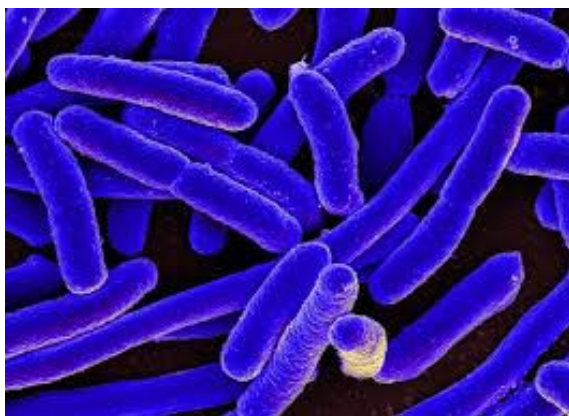
Nie wszystkie bakterie wywołują choroby. Mało kto wie, że na dziesięć komórek z naszego organizmu dziewięć to bakterie! Natomiast całość flory bakteryjnej dorosłej osoby może osiągnąć wagę nawet 2 kg. U siedmiolatków wartość ta wynosi około 750 gramów. Po co nam tyle bakterii? Pomagają nam przeprowadzić część procesów metabolicznych, wytwarzają niektóre witaminy i przydatne związki chemiczne, ale przede wszystkim chronią nas przed niepożądanymi drobnoustrojami. A te, żeby wywołać chorobę zazwyczaj muszą się najpierw zakotwiczyć, np. poprzez przyklejenie się do komórki człowieka. Biorąc za przykład nabłonek jelitowy – dobre bakterie przyczepiają się do jego komórek i w ten sposób uniemożliwiają nieprzyjaznym bakteriom zakotwiczenie się.

Realizacja zajęć:

Zadanie 1

Jak wyglądają bakterie? (zapoznaj się z wiedzą zawartą w informacjach dla nauczyciela)

Czy ktoś z was widział kiedykolwiek bakterie? Mimo, że trudno je dostrzec, wiemy, że istnieją i mają bardzo duży wpływ na organizm człowieka.

Zdjęcie 1. Bakterie znajdujące się w jamie ustnej.

Nauczyciel wysypuje na kartce papieru A4 kolorowy bądź zwykły piasek.
Komentarz: Piasek, który widzicie może pomóc wyobrazić sobie, jak małe są bakterie w rzeczywistości. Przypatrzcie się dobrze ziarenkom piasku. Czy wiecie, że w każdym z nich zmieściłoby się około 1000 bakterii?
Wyjaśnij, że bakterie nazywamy mikroorganizmami z powodu mikroskopijnych rozmiarów.

Zadanie 2

Ćwiczenie ma na celu pokazanie uczniom w jaki sposób rozmnażają się bakterie. Bardzo szybko z jednej bakterii powstaje ich tysiące, dlatego też są one tak powszechne. Opowiedz uczniom o tym procesie (wiedza dla nauczyciela).

W jaki sposób mnożą się bakterie?

Rozdaj uczniom zestaw składający się z kartki papieru, kawałka plasteliny i linijki. Zadaniem uczniów jest ulepienie z plasteliny dwóch modeli bakterii w kształcie walca (poproś, by nie wykorzystywali do tego całego kawałka plasteliny). Następnie kawałek ten przecinają linijką na dwie części, dolepiają do nich niewielką ilość plasteliny (bakterie rosną) i ponownie przecinają każdą z bakterii na dwie części (bakterie się dzielą / rozmnażają). Do tak podzielonych bakterii uczniowie dolepiają kolejny kawałek plasteliny i znowu przecinają linijką na dwie części. Proces ten dzieci mogą powtarzać dopóki starczy im materiałów. Kartka papieru służy w tym ćwiczeniu jako podkładka.

Zadanie 3

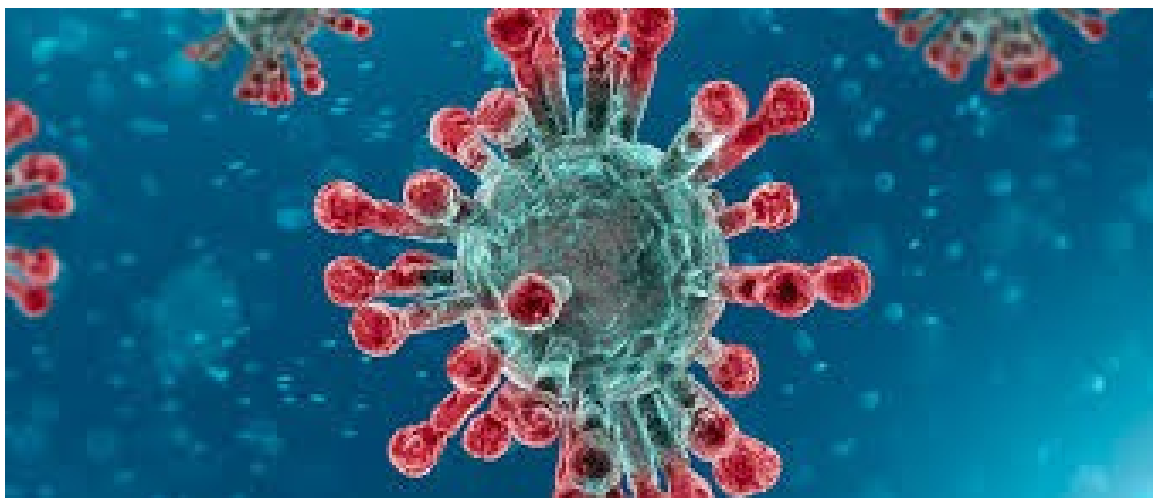
Gdzie możemy znaleźć bakterie? Gdzie mieszkają? Czy często zmieniają swój dom?

Czy zastanawialiście się kiedyś, gdzie mogą znajdować się bakterie? Rozejrzyjcie się dookoła siebie i spróbujcie odpowiedzieć na pytanie: Gdzie mieszkają bakterie?

Zróbcie listę pięciu miejsc, gdzie waszym zdaniem mogą znajdować się te mikroorganizmy. A może macie pomysł, gdzie na pewno ich nie ma? Nauczyciel zapisuje na tablicy pomysły uczniów.

Bakterie przenoszą się bardzo szybko, niemal niezauważalnie. Popatrzcie na swoje dłonie. Podając sobie dłoń, przenosimy bakterie znajdujące się na innych rękach, ale także na przedmiotach.

KORONAWIRUS - Jeśli posiadasz na wyposażeniu klasy sprzęt multimedialny, zaprezentuj książeczkę poniżej. Alternatywnie, przeczytaj opowiadanie o koronawirusie.

Zdjęcie 2. Bakteria koronawirusa.

Za pomocą sprzętu multimedialnego zaprezentuj uczniom książeczkę pt.: „**Masz tę moc**” **książeczka dla dzieci w formacie pdf. Agnieszka Frączek, Ewa Podleś, Wydawnictwo Olesiejuk.** Książka powstała przy współpracy lekarzy i psychologów. Kliknij w link przytrzymując klawisz Ctrl

https://www.wydawnictwoolesiejuk.pl/fileadmin/user_upload/pdf/Koronawirus.pdf?fbclid=IwAR3RtoCAtb6ZMYUP07B18DC9W9vUPp9a36nMvqsCgCOweSYOG0V7K7hrCrQ

Opowiadanie o koronawirusie dla dzieci – O wirusie, który nosił koronę.

Nie tak dawno temu, w odległym a jednocześnie bardzo bliskim nam królestwie, które można zaobserwować wyłącznie pod mikroskopem, mieszkało sobie mnóstwo złych rodzin wirusów. Niektóre z nich wyglądały jak poskręcane robaczki albo bryłki z wypustkami, inne jak śmieszne, pstrokate pałeczki, a jeszcze kolejne przypominały pająki z geometrycznymi głowami. Zadaniem każdej rodziny było wywołać chorobę u ludzi, roślin lub zwierząt, im okropniejszą i złośliwszą tym lepiej. Można powiedzieć, że wszystkie wirusy wręcz ściagały się ze sobą, która rodzina sprawi, że pochoruje się więcej żywych organizmów.

*- Haa! Ja sprawiłem, że myszy leciała dzisiaj krew z nosa! - chwalił się jeden.
- A ja, że Staś wymiotował i wymiotował, a potem bolała go głowa i brzuch! - przerwał mu kolejny.
- Przeze mnie uschły wszystkie kwiatki w ogrodzie!
- To jeszcze nic! Ja wywołałem wysypkę na całym ciele Kasi i jej kota, tak swędziała i bolała, że Kasia aż się popłakała, a kot stracił połowę futra! - zaśmiał się czwarty z wirusów.
I tak na wyrządzeniu krzywdy i chorób mijały wirusom całe dni.*

W końcu, rodziny wirusów zaczęły się nudzić. Pyszcze, bóle mięśni, katar, grypa... Wszystko to już przecież było! Przechwałki wirusów przestały im sprawiać jakąkolwiek przyjemność. Zwołały więc w swoim królestwie wielkie zebranie, na którym postanowiły stworzyć najgorszego wirusa na świecie, żeby każdy bał się go tak, jak jeszcze żadnego innego przed nim.

Wzięły ogromny kocioł i wsypały do niego całe mnóstwo złych składników. Wymieszały wszystko, trochę podgrzały i czekały. Po jakimś czasie z kotła wyszedł najbrzydszy wirus, jakiego kiedykolwiek widziały - cały szary i oślizgły, z czerwonymi gąbeczkami, obsypany pomarańczowymi wypryskami. Wszystkie wirusy były z siebie bardzo zadowolone - przed tak brzydkim wirusem, każdy na pewno będzie czuł strach!

Wirus szybko podporządkował sobie pozostałe rodziny; był tak zły i bezwzględny, że nawet kazał sobie zrobić złotą koronę i zbroję, której nikt nie zdoła pokonać. Wkrótce po ich otrzymaniu, opuścił królestwo wirusów i ruszył w świat. Atakowanie śmiesznych, zielonych roślin wydało mu się niepotrzebne, więc zaczął szukać zwierząt. Najpierw na swej drodze spotkał małego nietoperza. Dotknął go i sprawił, że nietoperz zaczął mocno kaszleć i wcale nie mógł latać. Następnie zainfekował całą jego rodzinę, która musiała spędzić długie tygodnie w jaskini.

Koronawirusowi podobało się u nietoperzy, ale to mu nie wystarczyło. Pragnął sławy i uznania w królestwie wirusów, a tego na pewno nie osiągnąłby kończąc na nietoperzach. Zdarzyło się, że pewnego razu do jaskini nietoperzy, wszedł człowiek. Wirus dostrzegł swoją szansę! O tak, choroby ludzi wirusy lubiły najbardziej i były z nich najbardziej znane! Nietoperz akurat kichnął na człowieka i wirus wystrzelił jak z procy. Człowiek na szczęście wcale nie mył rąk, więc koronawirus szybko dostał się najpierw do jego nosa, a następnie pokonał drogę do płuc. Trochę w nich pobuszował, żeby zobaczyć z czym ma do czynienia, a następnie zaczął wywoływać gorączkę, bóle całego ciała człowieka, duszący kaszel i osłabienie. Człowiek zaraził innych ludzi, którzy podobnie jak on kaszleli i kichali bez zasłaniania twarzy i bardzo rzadko się myli. W królestwie wirusów zapanowały czyste szaleństwo i radość - chorych było coraz więcej, a koronawirus rozhulał się w najlepsze; jego sława była tak wielka, że zaczęto nawet pisać o nim w ludzkich gazetach!

Tymczasem w świecie ludzi sytuacja nie przedstawiała się już tak kolorowo. Wszyscy zaczęli masowo zapadać na chorobę wywołaną przez koronawirusa. Szpitale były przepełnione, sygnał karetek non stop rozbrzmiewał na ulicach a lekarze, którzy mieli ręce pełne roboty, opadali powoli z sił. Ludzie nie wiedzieli jak sobie z nim poradzić, aż do czasu, kiedy najmądrzejsi z nich - naukowcy, zauważyli, że koronawirus bardzo nie lubi zwykłego mydła. Ten kto często mył ręce, praktycznie wcale nie chorował. Pomocne okazywało się również zakrywanie buzi łokciem podczas kaszlu, dzięki czemu wirus nie mógł przedostawać się do innych osób. Niektórzy ludzie wcale jednak nie słuchali naukowców. Chodzili do sklepów, restauracji, organizowali imprezy, a kaszleli i kichali przy tym aż miło! A koronawirus tylko na to czekał.

Najbardziej chorowali ludzie już na coś chorzy albo starsi - babcie i dziadkowie. Mieli bardzo dużo problemów, żeby wyleczyć się z choroby wywołanej przez koronawirusa. Świat ludzi pogrążył się w coraz większym chaosie, a wirus triumfował. Wtedy właśnie ludzie postanowili, że za wszelką cenę muszą znaleźć sposób, żeby go pokonać i uniemożliwić mu chodzenie od człowieka do człowieka. Postanowili więc... schować się przed nim we własnych domach! Wirus bardzo nie lubił domów ludzi. Dużo w nich było ohydnie pachnącego mydła, z każdego kąta patrzyły na niego groźnie wyglądające miotły, ścierki i mopy. Koronawirus był przecież wirusem światowym, królem wirusów! - kochał chodzić po galeriach handlowych, autobusach, pociągach, samolotach, uwielbiał latać na skrzydłach kaszlu. Aż tu nagle, kiedy skończył z jednym człowiekiem i rozglądał się za kolejnym na ulicy miasta, okazało się... że nikogo nie ma w pobliżu. Jeszcze przez jakiś czas chodził i szukał, przemieszczał się od jednego przystanku autobusowego do tramwajowego, pohańczał się trochę na placu zabaw przy szkole, ale żaden człowiek się nie pojawił. W końcu wyszło słońce, popadał deszcz, spadł pierwszy śnieg, a koronawirus, nie mogąc chwalić się już przed innymi wirusami chorobami, które wywołał, zawstydzony i pokonany schował się gdzieś bardzo głęboko i prawie zniknął.

Gdzie bakterie nie występują?

Takie miejsca to na przykład: woda utleniona, stężony alkohol, silne kwasy, wszelkie rzeczy jałowe (sterylne) czyli np. opatrunki z gazy. Bakterii nie ma także w lakierze do włosów czy dezodorancie w sprayu. Nie spotkamy ich też w warunkach, w których panuje temperatura powyżej 120°C

Jak usunąć bakterie?

Zaprezentuj uczniom piosenkę – wstęp do higieny rąk (kliknij myszką przytrzymując klawisz Ctrl)

<https://www.youtube.com/watch?v=QT-2bnINDx4>

Omów z klasą ulotkę pt. „Przestrzeganie podstawowych zasad higieny to najlepszy sposób ochrony przed wirusami” (znajduje się w zestawie zalaminowanych materiałów)

Bakterie są niemal wszechobecne i nigdy nie wiadomo, czy np. na jabłku nie występuje niebezpieczny dla ludzkiego zdrowia patogen, czyli bakteria, która wywołuje choroby. Dlatego warto pamiętać o myciu rąk, myciu owoców i warzyw, wyrzucaniu zepsutego jedzenia, jedzeniu tylko świeżych produktów oraz przestrzeganiu ogólnych zasad higieny.

Zabierz uczniów do jednej ze szkolnych łazienek. Wcześniej uczniowie dowiedzieli się, że bakterie znajdują się niemal wszędzie. Bardzo ważne jest więc mycie rąk, które jest najlepszą metodą dezynfekcji dłoni - miejsca na ciele człowieka najbardziej narażonego na kontakt z bakteriami. Przypomnij uczniom instrukcję mycia rąk (ulotka „Szkoła czystych rąk” znajduje się w zestawie zalaminowanych materiałów).

Podsumuj z uczniami informacje na temat bakterii i wirusów.

anki. Jeśli posiadasz sprzęt komputerowy możesz zaprezentować materiał multimedialny – link poniżej:

<https://epodreczniki.pl/a/temat-54-dbam-o-160swoje-zdrowie/D6IbGHhex>

Odpowiedzcie na pytania zawarte w ulotce #lekcjaHIGIENY, rozdaj każdemu z uczniów po jednym egzemplarzu [krzyżówki](#) oraz [kolorowanki](#) (znajdują się w zalaminowanych materiałach, można je również wydrukować klikając na podświetlony wyraz, przytrzymując klawisz Ctrl).

W celu promowania podstawowych zasad higieny osobistej, w szkole i w domu, zaleca się aby krzyżówka została zadana uczniom w ramach pracy domowej i została uzupełniona z pomocą domowników.

Każdy nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej jest zobowiązany do przeprowadzenia zajęć w oparciu o powyższy scenariusz oraz relację z ich realizacji zawierającą : opis (do 1000 znaków) wraz ze zdjęciami (4 – 6 zdjęć).

Termin dostarczenia relacji koordynatorowi projektu : 18.02.2021 r. (Aneta Naczyńska)

Zdjęcia należy przesłać na nr telefonu 531802050 (Anita Skorek), opis na adres e-mail : dublinka100@gmail.com

Proszę o wypełnienie anonimowej ankiety ewaluacyjnej oceniającej przygotowany scenariusz i organizację #lekcjiHIGIENY w ramach wojewódzkiej Akcji informacyjno – edukacyjnej pt. „ WIRUSOOCHRONA” – kliknij lub wklej w wyszukiwarkę internetową link poniżej:

<https://forms.gle/BDj3vzX1Ty1usCZ39>

Zatwierdzam do realizacji:

Dyrektor Szkoły

Materiały zaczerpnięte z:

1. Uniwersytet Dzieci w Klasie <https://wklasie.uniwersytetdzieci.pl/scenariusz/gdzie-mieszkaja-bakterie/zobacz>
2. Podstawa programowa z 2017 roku.
3. Opowiadanie pt. „ O wirusie, który nosił koronę...” <https://www.dzieckimbadz.pl/2020/03/o-wirusie-ktory-nosi-korone-opowiadanie.html>
4. Agnieszka Frączek, Ewa Podleś, Wydawnictwo Olesiejuk, Masz tę moc – książeczka w formacie pdf <https://bit.ly/artyscidladziecikoronawirus>

Wicedyrektor Szkoły
M. Rolka
mgr Małgorzata Rolka